

vřel v chatrči. Nemohli jsme to pochopit, já, ponížený a ubrečený po výprasku, a Mani s vykulenýma očima a zmateným, vyjeveným výrazem. Otec nechal na prahu hrst mincí a mamá s ním pak několik dní nemluvila.

Stáli jsme před domkem, vypadal opuštěně. Okno bylo zasklené, ale špinavé, s pavučinou v rozích.

Vysvitlo slunce. „Zbourají to tady,“ řekl jsem a nabral do plic vlhký vzduch. Čekal jsem, jestli přijde kašel, a nedočkal se, prášek pořád fungoval. Dali jsme se do kroku, hloub do uliček Josefova a blíž k vyhlášeným podnikům, na které se bratránek očividně těšil. Cestou jsme si ukazovali místa, kde sedávali před svými příbytky provazníci a košíkáři, kde jsme jako kluci potkávali dráteníky, hadráře, potulné brusiče nebo preclíkáře s pečivem navlečeným na dlouhé tyčce, a už zdálky slyšeli vyzvánění metařů, kteří svolávali hospodyně, aby z domů vynesly a do vozu jim nasypaly popel a smetí. Mani se podivil, kam se všichni ti lidé poděli, a já mu vysvětlil, že řemesla i trhy jsou soustředěny v jediné velké tržnici nedaleko Svatého Martina, že ho tam zavedu, bude-li chtít, a že v uličkách už se obchoduje jen vzácně. Odvětil, že ve Vídni jsou lahůdkářství a velkoprodejny „vše pod jednou střechou“ taky v módě a že ta místa nesnáší, protože nemají duši – jen se tam prodává a nakupuje, ale nikdo tam nebydlí.

Takhle jsme si na procházce notovali, jak město bývalo za našeho dětství bohatší, barevnější a překvapivější. Chovali jsme se jako dva třicetiletí ufnukanci, jimž se něco ztratilo a oni to marně volají zpátky.

Potom se na nás Praha zašklebila, aby potvrdila pravdivo výjimkou.

Zastavili jsme se před krámkem, který byl sice v domě, ale ještě více byl na ulici. Na domovní zdi a v průchodu do dvora tu visely lucerny, zvonce, pilky, kbelíky, řešeta, mechanické měřiče a váhy, jeden obrazový rám, drátěné kolo od vysokého bicyklu, moždíř a jedny hodiny ukazující buď poledne, anebo půlnoc. Nad průchodem bylo napsáno: *Výkup starého železa a bruslí, S. Roubíček*. Pod ním se na kamenném soklu vyjímal prádelní hrnc.

Na židli před krámem seděla stará žena s drdolem, přes ramena měla bílý pléd. Četla si *Tagblatt*. Vedle ní se opíral o stoličku kníratý obrýlený muž v hnědém klobouku, černém hopšosu a ošlapaných botách. Ruce měl v kapsách a cucal dlouhou fajfku s porcelánovou hlavičkou a mosazným víčkem, která mu svou tíží znetvořovala ústa a z níž se pravidelně, jako by odtíkávaly hodiny, zvedaly okamžiky nasládlého dýmu.

Stál jsem jako očarovaný a nemohl se pohnout. Scéna přede mnou neměla žádný význam, ale něco kolem ní anebo někde za ní ho mít muselo. Z druhé strany ulice někdo přicházel.

„Chceš něco z toho? Nějakou zbraň asi?“ ozval se za mnou Mani. „Někdy, slyšel jsem, v bordelech číhá nebezpečnoství v podobě hnusné hydry zvané lues. Lépe být vyzbrojen.“ Ukázal hůlkou na obrovitý měděný cedník.

Muž před krámem to slyšel a koutkem úst nadzvedl fajfku. Brejličky se zaleskly a ruka zašátrala v kapse kabátu. Žena na židli si nás nevšimla. Zašustila novinami,

znehuceně je odložila a zavrtěla hlavou: „Zase samej mord.“ Pak zašla do útrob krámu.

Sáhl jsem po novinách a rychle hledal zprávy o zločinech v hlavním městě. Ale bylo tam jen vyjádření policejního rady k nevysvětleným úmrtím z poslední doby i vraždě jisté R. W. na nábřeží. Zatím nemají žádnou stopu, avšak nabádají především Pražanky, aby nechodily ven bez mužské společnosti, jak se sluší a patří, a už vůbec po setmění, a kdyby přece jen musely z vážného důvodu někam jít, aby vždy byly aspoň ve dvou. To mi přišlo zvláštní. Pokud ona R. W. měla být Rosina Weinerová, a nejspíš ano, spojuje policie její zabití ještě s nějakými dalšími vraždami. Se zahanbením jsem si uvědomil, že vůbec nevím, co se kolem mě děje.

Zvedl jsem hlavu od novin. Dlažba se leskla a vzduch jako by se nemohl rozhodnout, jestli ho déšť pročistil, anebo jenom zvýraznil všechny výpary z domů a z ulice.

„Tak pojď, Adi,“ slyšel jsem jakoby z dálky a už jsem se opravdu sbíral k odchodu, když jsem konečně pochopil, co mě před krámem předtím zastavilo.

Vedle železářství byly ještě dva krámky, oba s klenutým zazděným nadpražím. Ten úplně vzadu měl štíty v hebrejštině kombinované s češtinou a němčinou, uzené zboží, firma S. Berg. Od futra viselo za nohy šest stažených, vyvržených, končetin zbavených a do tmava vyuzených zvířátek, která jsem ani skrze svůj dalekozraký monokl nebyl schopen určit, vypadala jako kuny nebo lasičky, anebo netopýři s odříznutými křídly. Ale byl to židovský obchod, tedy košer, majitel by takové

potvory veřejně vystavovat a nabízet ke koupi nemohl. Potom mě napadlo, že to vůbec nejsou celá zvířata, ale uzené hovězí jazyky, jako předloktí dlouhé a fialovo-hnědé maso, pověšené na hácích za špičku, s krvavě rudým, roztrpeným kořenem dole. Houpaly se v průvanu jako trofej jeskynního lovce.

„Jestlipak smí Žid hovězí jazyk?“ obrátil jsem se na muže s fajfkou.

Neodpověděl mi. Celý ztuhl, přestal bafat a mlčky, ostražitě a snad i vyčítavě si mě zpoza brejliček prohlížel a pak se rozhlédl, jestli to neslyšel taky někdo jiný.

„Výborný nápad,“ prohodil Mani a vzal mě za loket. „Taky si myslím, že je čas se najíst.“

Ale já jsem se odvést nenechal, jako bych k tomu místu najednou přirostl. Vrátil jsem se pohledem k uzenářství. Pod zavěšenými jazyky, jež mohly i nemusely být tělíčky lesních zvířátek, stál mladík se zástěrou uvázanou přes černý oblek a okouněl, jako by si odněkud odskočil pro svačinu a nechtělo se mu zpátky do práce. Asi neměl hlad, protože navenek se zajímal o uzžený tovar firmy Berg, avšak tajně pozoroval dívku nesoucí bílý uzel s prádlem, jež právě procházela kolem. Byla celkem drobná, hlavu a ramena jí obtáčel orientálně vyhlížející červený šál se zelenými pruhy a dlouhými fialovými štrapci a nad čelem jí zpoza pokrývky koukala čupřina zrzavých vlasů. Doprovázel ji muž s vráscitou tváří a krocaním krkem, s holí v ruce a s černou čapkou na hlavě. Co chvíli se zastavil a zkoušel si odkašlat, vycházelo to většinou na prázdno, jako by měl v průduškách knedlík. Oba při-

stoupili k prostřednímu obchůdku. *Maier Allerhand – Vetešník – Trödler*, četl jsem na štítě. Obhlíželi zboží. Na rozevřených veřejích viselo obnošené šatstvo a skrumáž nejrůznějších bot, dřeváků, pracovních škrpálů a bačkor, taky holínky a lakýrky a dokonce střevičky na podpatku, některé po jednom, jiné v páru a další o dvou zdánlivě podobných, ale odlišných kusech, které se v nouzi dají nosit současně.

Ze dveří vyšla vetešnice v červeném šátku a podezíravě si přichodí měřila. Muž zachrčel do kapesníku, zklamaně si ho prohlédl, vyměnil si s dívkou pár slov a ukázal na dámské šněrovací boty s nízkým podpatkem, ty nejhezčí, co tu byly. Zavěsil si hůl na předloktí a zašátral v portmonce, jako by hledal to, co tam snad kdysi bylo, ale už není. Potom mu hůl z ruky spadla. Dívka, patrně vnučka, jíž nemohlo být víc než nějakých šestnáct let, se pro ni rychle sklonila. Když se narovнала, střetl se můj pohled s jejím. Šál jí sjel z hlavy a uličku rozsvítily ohnivě zrzavé vlasy.

V tu chvíli ten výrostek v zástěře, který se na ni díval stejně jako já, jenom z druhé strany, pískl a zamlasikal. Stařec se po něm podíval a pozvedl hůl, kterou mu dívka podala. Kluk se zachechtal. Muž s fajfkou a vetešnice čekali, co bude. Mladík vytáhl z kapsy minci, položil ji na pult a natáhl ruku, aby sňal z háku jedno z těch zvířátek – anebo jazyků. Pak přišel k dívce a zahoupal jí masem před očima.

Stařec mávl holí a kupodivu se strefil, výrostek se přikrčil s rukou na hlavě a pak do starého strčil. Dívka

upustila uzlík s prádlem, já jsem se konečně odlepil od země a šel toho floutka zbít. Začal utíkat, ale narazil přímo do Maniho, který ho obešel, takže jsme ho měli mezi sebou. Svou hůlkou ho udeřil přesně tam, kam předtím ten stařec, a další rány mu přidal na záda. Mladík se dal na ústup mým směrem, a já ho propustil lacino, jen s jedním políčkem přes tvář.

Uzené maso jsem nechal na dlažbě, prádlo jsem zdvihl a podal ho dívce. Byla příliš mladá, ale nehledaně krásná a podivně nesourodá, s dětsky malým, ale ostřejším a nepatrně zahnutým nosem, dospělými rty a velkýma hnědýma očima, jež vroubily dlouhé černé řasy, ale nad nimi se klenulo zrzavé obočí.

„Děkuju vám, pane.“ Žádný úsměv, žádné pukrle. Stála se zády rovnými a hlavou skloněnou.

„A taky vám, pane,“ odkašlal si muž a uklonil se Manimu. Byl celý červený, sotva popadal dech a z úst mu hvízdalo. Mani mávl rukou.

Přišla k nám vetešnice s oním párem nejhezčích bot, a jako by cítila kšeft, prohlásila odhodlaně, že nehodlá smlouvat. Muž jí odpověděl, že ani on ne, a měl se k odchodu.

„Mají být tady pro komtesku?“ zeptal jsem se a ta otázka ho zastavila. „Koupím jí je.“

„Není komtesa, je moje schovanka, a takový dar nemůžeme přijmout, pane,“ řekl dotčeně. „Tady ta ženština za ně chce zlatku a třicet krejcarů. Copak jsem blázen?“

„Ale můžete to vzít, berte, dokud pán dává, jsou úplně nový a z pravý usně,“ mluvila do něho prodavačka

a mezitím mi botky strčila do rukou. Předal jsem je dívce a zaplatil vetešnici rovnou zlatku: „Víc ani haléř.“ Zasmála se, kousla do mince a schovala ji do kapsáře. Tak dobrý obchod nejspíš zas dlouho neudělá.

„Nevím, jak vám poděkovat, pánové,“ ukláněl se starý muž.

Potřásli jsme mu rukou. Dívka tiše řekla „pojď už“ a táhla ho za rukáv pryč. Na nás už se nepodívala.

„Tak krásné děvče,“ prohodil Mani, „a tak zvláštní vlasy, viď? Tak málo vhodné k jejímu obličejí. Rudé, jako je někdy nosí ty... dívky.“

„Myslíš děvky.“

„Tak se to říká – děvky. Vida. Tak podobná slova, a význam na hony vzdálený.“

„Když myslíš,“ podotkl jsem, a samotného mě překvapila hořkost té poznámky. „V tom případě je bezpečnější říkat ‚kurvy‘.“

Mani se zasmál. „Tak co – jdeme za nima?“

„Po večeri.“

Ale večere mi nechutnala – bratránek trval na tom, že mě pozve na uzený jazyk. Nešly mi z hlavy vlasy té dívky. Takové má Gita, ale k její pleti a tělu jdou přirozeně, zatímco na téhle andělské osůbce se vyjímalý nepatřičně – asi jako paruka. Ale co to obočí?

Mani měl té noci U Zlatnice dvě holky, jak se mi potom pochlubil. Já ani jednu. Vůbec jsem tam nešel, nechtěl jsem se setkat s Otkou ani s Gitou. Seděl jsem doma ve svém pokoji, pokuřoval z dýmky a přemýšlel o starci a jeho schovance, a taky o lahvičce prášků od Maniho.